

**Aselsan Genel Müdürü Sayın Ahmet AKYOL,
Değerli Meclis Üyeleri ve Meslek Komitesi Başkanları,
Saygıdeğer Basın Mensupları ve Katılımcılar,**

Ekim ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama her ay olduğu gibi, ekonomik verileri kısaca değerlendirerek başlamak istiyorum.

Eylül ayında;

İhracat → 22 milyar 7 milyon dolar (% - 1,8)

Suudi Arabistan, Mısır gibi pazarlarımızda tekrar ihracat artışları olmasına rağmen, bu azalışta Avrupa ülkelerinin bir çoğundaki yavaşlamanın etkisini görüyoruz.

En fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 681 milyon dolar (% -3,6)

*İngiltere → 1 milyar 388 milyon dolar (% 30,0)

*ABD → 1 milyar 262 milyon dolar (% 5,2)

*İrak → 1 milyar 135 milyon dolar (% -4,7)

*İtalya → 1 milyar 46 milyon dolar (% - 6,7)

İthalat → 27 milyar 129 milyon dolar (% - 1,4)

*Yatırım (Sermaye) malları → 4,37 milyar dolar (% +4,9)

*Hammadde (Ara mallar) → 18,36 milyar dolar (% - 6,2)

*Tüketim malları → 4,23 milyar dolar (% + 12,1)

En fazla ithalat yaptığımız ülkeler;

*Çin → 3 milyar 739 milyon dolar (% + 0,3)

*Rusya → 3 milyar 115 milyon dolar (% - 0,5)

*Almanya → 2 milyar 524 milyon dolar (% 7,1)

*İtalya → 1 milyar 413 milyon dolar (% + 41,5)

*ABD → 1 milyar 393 milyon dolar (% + 11,6)

Dış ticaret açığı → 5 milyar 122 milyon dolar (% +0,5)

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre eylül ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 687 milyon dolar (% + 17,1)

*İthalat → 5 milyar 944 milyon dolar (% - 11,3)

İlk dokuz aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 30 milyar 300 milyon dolar (% + 7,7)

*İthalat → 57 milyar 720 milyon dolar (% - 4,9)

Ticaret Bakanlığı'nın, firmaların üretim yerleri esas alınarak hesaplanan ihracat istatistiklerinin eylül verilerine baktığımızda;

İstanbul → 4 milyar 745 milyon dolar (% - 11,6)

Kocaeli → 2 milyar 906 milyon dolar (% + 12,83)

İzmir → 1 milyar 627 milyon dolar (% - 25,55)

Bursa → 1 milyar 500 milyon dolar (% + 6,03)

Tekirdağ → 1 milyar 140 milyon dolar (% + 8,73)

Bu arada; Merkez Bankası, reeskont kredilerinin günlük limitini 3 milyar TL'den → 4 milyar TL'ye yükseltti.

Ayrıca, yüksek teknoloji ve katma değerli üretime reeskont kredileriyle daha fazla imkan sağlayacak yeni bir modele 2025 geçilmesi planlanıyor.

Bu gelişmeyi ihracatçımız açısından olumlu buluyoruz.

Ağustos ayında yıllık Cari Açık → 11 milyar 250 milyon dolar.

Aylık → 4,3 milyar dolar fazla

Dış ticaret açığı → 2,9 milyar dolar (2023 → 7,1 milyar dolar idi)

Hizmetler dengesi → 8,7 milyar dolar (2023 → 7,6 milyar dolar idi)

Cari fazla verilmesinde ana etken, dış ticaret açığındaki gerileme

Hizmet gelirleri de geçen yılın üzerinde gerçekleşerek fazla verilmesine pozitif katkı sağladı.

Enflasyon verilerine baktığımızda eylül ayında;

TÜFE → % 49,38 (aylık → % 2,97)

ÜFE → % 33,09 (aylık → % 1,37)

Enflasyonun baz etkisiyle 50'nin altına düşmesini olumlu buluyoruz tabi ancak beklentimiz aylık bazda daha düşük seviyeler görmektir.

Alt kalemlerine baktığımızda; TÜFE'de aylık bazda en yüksek artış, okulların başlamasıyla eğitim, giyim ve ayakkabı kaleminde olduğunu görüyoruz.

Diğer kalemler de incelendiğinde, hizmet sektöründeki artışların yukarı çektiğini söyleyebiliriz.

ÜFE'deki aylık artış biraz daha düşük.

Sanayicilerin girdi maliyetleri döviz kurları nedeni ile stabil olmasına rağmen ücret ve enerji maliyetlerindeki artışları unutmamalıyız.

Tabi burada da hem ücret hem enerji maliyetlerindeki artışı unutmamamız gerekiyor.

ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru (eylül) → 91,74

Endeksin 100 olması durumunda dolar eylül ayında → 40,0776 TL

Eylül dolar → 33,9594

Dolar bugün → 34,22 TL

Diğer taraftan sabit kur politikası nedeni ile dolara verilen yüksek faiz, ülkemizi de carry trade için avantajlı duruma getirdi.

Yabancılar bu politika nedeni ile dövizden TL'ye dönerek yüzde 4 mertebesinde faiz alabiliyor.

Ülkemize carry trade tarafında birikimli girişlerin Eylül ayı sonuna kadar 30 milyar doları bulduğunu biliyoruz.

Yani carry trade için aylık 1.000-1.200 milyondan fazla faiz ödüyoruz.

Yurt dışından para gelmesi adına bu teşvik edilen politikadan vazgeçilmeli diye düşünüyoruz.

(%2 faiz oranına bile yabancılar gelebilirler.)

Çünkü bu faiz nedeni ile bütçe açığımızın daha da artacağından endişe duyuyoruz.

Denk bütçe olması durumunda sanayicilerin daha düşük maliyetle krediye erişebilme imkanı olacağını unutmamalıyız.

Ayrıca dolar bazında bu kadar yüksek faizleri vermemiz sürdürülebilir de değil.

Sanayi Üretimi (ağustos-yıllık) → % - 5,3

Aylık → % -1,6

Alınan tedbirlerin etkisiyle üretimde daralmaların görülebileceğini tahmin ediyorduk.

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	- 5,3	- 1,6
İmalat Sanayi	-5,4	-1,3
Elektrik, Gaz Buhar	1,6	-3,2
Ara Mali	-4,9	-1,3
Enerji	1,4	-1,1
Sermaye Mali	-10,7	-3,9
Yüksek teknoloji	-1,5	-7,0

Aylık değişimlerden ziyade sektörlerin yıllık değişimlerine baktığımızda,

elektrik, gaz, buhar ve enerji dışındaki sektörlerde gerileme olduğunu görüyoruz.

Orta yüksek teknolojilerde yüzde 11.5, sermaye mali üretiminde de yüzde 10.7'lik gerilemeler var.

Bu kalemler katma değerli üretim ve geleceğe yönelik yatırım ve büyüme açısından önemli.

Eylül ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 74,9

(Geçen yıla göre 2,4 puan / Ağustos ayına göre 0,5 puan azaldı.)

*Kocaeli → yüzde 71,2

(Hem geçen yıla göre hem ağustos ayına göre 0,2 puan arttı.)

İşsizlik oranı (ağustos) → yüzde 8,5

(Geçen yılın aynı ayına göre 0,7 puan / Bir önceki aya göre 0,3 puan geriledi.)

Temmuz'dan ağustosa;

Çalışabilir Nüfus → 37 bin kişi arttı.

İşgücüne katılanlar → 10 bin kişi azaldı.

İstihdam edilenler → 78 bin kişi arttı.

Ağustos itibariyle toplam istihdam sayısı → **32 milyon 776 bin kişi.**

Ocak → 32 milyon 276 bin kişi

(Temmuz 2024 → 32 milyon 698 bin kişi. Revize öncesi → 32 milyon 712 bin kişi idi.)

Bütçe (Eylül) → 100 milyar 464 milyon TL açık verdi.

*Gelirler → 831,60 milyar TL (+ %88,5)

*Giderler → 932,06 milyar TL (+ %63,4)

*Ocak- Eylül bütçe açığı → 1.074,01 milyar TL

Gelirler alt kalemleri;

Vergi gelirleri → 732,24 milyar TL (+ %89,6)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

-Dahilde alınan KDV → 90,77 milyar TL (+ % 62,4)

-ÖTV → 127,11 milyar TL (+ % 28,7)

-İthalden alınan KDV → 110,47 milyar TL (+ % 18,4)

(İthalat azaldığı için bu kalemlerdeki artış oranları da azaldı.)

Giderler alt kalemleri;

-Cari Transferler → 332,57 milyar TL (+ %56,9)

-Personel Giderleri → 245,20 milyar TL (+ %82,5)

-Sermaye Giderleri → 84,26 milyar TL (+ %127,0)

-Faiz Giderleri → 148,67 milyar TL (+%110,1)

Sayın Genel Müdürüm,

Ülkemiz için savunma ve havacılık sektörü stratejik öneme sahip.

Savunma sanayini; sanayileşmenin ve kalkınmanın önemli bir parçası olarak görüyor ve önemsiyoruz.

Savunma sanayi gelirlerini dikkate alan dünya geneli ilk 100 firma listesinde bu yıl 5 firmamız yer alıyor.

ASELSAN → 42. (Geçen yıl → 47)

TUSAŞ → 50. (Geçen yıl → 58)

ROKETSAN → 71. (Geçen yıl → 80)

Makine ve Kimya Endüstrisi → 84. (Geçen yıl yok)

ASFAT → 94. (Geçen yıl → 100)

Kendilerini tebrik ediyoruz.

Yerleşme oranlarımız ise yüzde 80'leri aştı.

Ancak, Türkiye imalat sanayine yüzde 13 katkı sağlayan İlimiz, savunma sanayine yeteri kadar katkı veremiyor.

Bu oranı artırmak istiyoruz.

Çünkü sizin de bildiğiniz gibi ilimizin sanayi kuruluşlarının önemli bir kısmı, savunma sanayinin tedarikçisi olmaya son derece uygun.

Oda olarak biz de üyemiz sanayi kuruluşlarının savunma sanayine tedarikçi olabilmeleri için birçok çalışma yürütüyoruz.

Amacımız; Türk savunma sanayindeki yerleşme oranını artırmak ve Kocaeli'nde savunma sanayinin gelişimine destek olmak.

“Savunma Sanayi Yerleşirme Projemiz” kapsamında;

*İlk kez 2013 yılında “Doğu Marmara Sanayi ve Teknoloji Fuarında”; Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve sizler ile başlattığımız ikili iş görüşmeleri etkinliğimizi, Milli Savunma Bakanlığı çatısı altında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Tersaneler Genel Müdürlüğü ve Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü ve tüm Vakıf Şirketlerinin katılımı ile 6 yıl sürdürdük.

*2021, 2022 ve 2023 yıllarında ise Savunma Sanayi Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde tüm vakıf şirketlerinin katılımı ile “Savunma Sanayi İl Buluşması Etkinliği” düzenledik.

Ayrıca; sizlere, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Arifiye'deki 1. Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü'ne, İstanbul Tersanesi Komutanlığı ve Gölcük Tersane Komutanlığı'na üyelerimiz ile birlikte ziyaretler gerçekleştirdik.

*Savunma Sanayi Başkanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve vakıf şirketleri ile birlikte potansiyel tedarikçi firmaların kabiliyetlerini yerine görmek amacı ile saha ziyaretleri gerçekleştirdik.

Bu etkinliklerimiz ile bugüne kadar 4.000'in üzerinde iş görüşmesi ve 90'ın üzerinde de firma ziyareti yapılmasını sağladık.

Tüm bu çalışmalarımızı daha da somut hale getirmek ve Savunma Sanayi Başkanlığı tarafından yerleştirilmesi planlanan ekipmanları üretebilmek için 2019 yılında Odamız önderliğinde ve ortaklığında 64 üyemizin de ortaklığı ile **“Kocaeli Savunma Sanayi Şirketi”**ni kurduk.

KSS olarak ürettiğimiz ve sizin sistemlerinizde kullanılan “Meteorolojik Gözlem ve Küresel Konumlandırma Sistemi” ile Aselsan Millileştirmenin Altın Çağı Ödülü’nü aldık.

Savunma sanayinin ihtiyaç duyduğu, yurtdışından tedarik edilen ve ileri teknoloji gerektiren cihaz ve sistemlerin yerli üretimi için sizler ile kurduğumuz işbirliği çalışmalarını geliştirmeyi ve yaygınlaştırmayı hedefliyoruz.

Bu çalışmalarımızdaki değerli destekleriniz için teşekkür ederiz.

Ayrıca, hidrojen üretimi için Kocaeli Savunma Sanayi şirketinin de ortak olduğu HSS Hidrojen Sıvılaştırma Sistemleri şirketini kurduk. (TOSB Teknopark’ta)

Amacımız → %99,99 saflıkta hidrojen üretimi

Üretilecek olan sıvı hidrojenin havacılık ve savunma sanayinde kullanılmasını hedefliyoruz. (Bu yakıt ile drone’lar havada 5-6 misli daha fazla kalabiliyor.)

Bu çalışmamızda da işbirliği yapmak istiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm,

Bu yıl; 13-14 Kasım tarihleri arasında “Savunma Sanayi İl Buluşması Etkinliğimizi” yine SSB ve sizlerin destekleri ile düzenlemeyi planlıyoruz.

Bu kapsamda desteklerinizi bekliyoruz.

Sözlerime son verirken, Sayın Müdürüm katılımınız için tekrar teşekkür ediyor, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.